

Szerkesztési iroda:

Ötér takarékpénztári épület 2-dik emelet, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kiadói hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdai irodája
ötér 8-ik szám, Ackermann-féle ház, hová a lap anyagi részét illető közlemények (előfizetési pénz, kiadása körüli panaszok, hirdetések), bérmentesen intézendők.

ALFÖLD.

POLITIKAI NAPI LAP,

egyszersmind az aradi gazdasági egylet hivatalos közlönye.

Megjelen: az ünnepnap utáni napot kivéve mindennap.

Előfizetési feltételek:

Helyben hához hordva:	Vidékre postán küldve:
Egész évre . 12 frt 40 kr	Egész évre . 15 frt 60 kr.
Fél évre . . 6 „ 20 „	Fél évre . . 7 „ 80 „
Negyed évre 3 „ 10 „	Negyed évre 3 „ 90 „

Hirdetmények díja: 3 hasábos petit-sor egyszeri hirdetésénél 6, és minden következőknél 3 ujkr számítatik. Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatásnál kedvezőbb feltételek mellett vétetnek föl. — Bélyegdíj külön 30 ujkr. — Magánvita 3 hasábos petit-sor 15 ujkr.

Arad, november 8.

— Az „Apendpost“ ismeretes czikke az alkotmánykérdésről a lajtántuli, sőt külföldi lapok által is behatólag tárgyalatik. Az autonomisták gráci lapja, a „Telegraph“ egészben véve nagyon jelentéktelen közleménynek mondja, és sajnálja, hogy a kormánykörökben az időpontot most sem találják arra alkalmasnak, hogy a népeknek tisztán és határozottan a teljes jogot megadják. Különben a „Telegraph“ talál egy pár támaszpontot, melyek nyomán ha gyorsan és bátran haladnak, még némi eredményhez is juthatnak. Ilyen támpontoknak veszi a Deákféle közönségi javaslatot és a lajtántuli tartományok alkotmányos kapcsolatait, mik az „Abendpost“ cikkében hangsúlyozva vannak.

A foederalisták prágai lapja, a „Politik“ dühösködik a félhivatalos cikk ellen, mert nézete szerint ez a dualismust proklamálja, a dualismus pedig, mint ő mondja Csehország ellen van intézve, s azért utósó erejéig küzdenie kell a dualismus ellen.

Mindezeknél figyelemre méltóbb az „Avenir National“ cikke az ausztriai alkormány kérdéséről. Ecseteli az eddigi politikai irányokat. Két nonpossumus áll, ugymond, egymással szemközt. A bécsi udvar állítja, hogy a magyarok követelményeit a monarchia veszélyeztetése nélkül meg nem adhatja; még Magyarország azt válaszolja, hogy Ausztria javaslatát el nem fogadhatja, a nélkül, hogy öngyilkosságot el ne kövessen. A kiegyenlítés azért kétesebb, mint valaha. Fejtegeti azután, hogy a magyar-osztrák kérdés nem csupán a monarchia belkérdése, hanem európai fontosságú ügy, mert ebből az egész Európát közel érdekli; európai conflagratio támadhat a Duna közelében. Az eddigi kiegyenlítési kísérletek, ugymond tovább, hamis alaplól indultak ki. Mind a bécsi udvar, mind magyar részről foltozásokkal bibelődtek, pedig gyökeres reorganizatorna van szükség. Nézetei végkövetkeztetésben oda mennek ki, hogy Ausztria főtámaszát a jövőben Magyarország képezi, azért Magyarország céljai kell, hogy tulmenjenek eddigi határaiton, neki szabad szűkeklőbb terveket táplálnia, szóval azt akarja megmutatni, hogy Magyarországnak kell kezébe ragadnia tulsulyban a monarchia sorsának intézését, mi természetesen csak úgy történhet meg, ha az uralkodó Magyarországra vetné a fősulyt. Ezen eszme nem új, és sokan vannak nálunk is arról meggyőződve, hogy csak is ily rendszer által biztosítható szilárdan a monarchia jövője. Talán merész eszme, melytől éppen merészségénél fogva a gyengék megijednek; de nem kellene felejteniök, hogy a helyzet válságos, s hogy e válságból csak bátor eszme ragadhatja ki a monarchiát.

A „Presse“ tudósítója nagy örömet lát Pesten, hol hirtelen a legnagyobb optimismus foglalt volna szerinte helyet. Ismét beszél arról, hogy nemsokára ki fog nevezetni a magyar miniszterium, és pedig a Deák-pártból. E párt azután magáéva tevén a 15-ös bizottság munkáját, ezt, mint kormányjavaslatot fogja az országgyűlés elé terjesztetni. Közli a miniszteri jelölteket is. Végre azt mondja, hogy a fordulat legfőbb indítója az új külügyminiszter, b. Beust volt, ki nemsokára Pesten Deákot is meg fogná látogatni. Adjuk a hirt minden magyarázat nélkül.

Külföldi szemle.

A mexikói császárság helyzetére nézve egy igen fontos távirat érkezett, mely az Egyesültállamok terveire is különös fényt látszik vetni. E távirat következőleg hangzik: Ujyork, okt. 27. Scheridan tábornok utasította a brownsvillei parancsnokot, Juarezat a legőszintebben támogatni, miután ez az egyetlen eszkező a Rio Grande melletti helyzeten állandóan javítani. Juarez mar ad a szabadelvű kormány elismert feje. Az Egyesültállamok nem fogják tűrni a semlegesség törvényeinek megszegését, sem a császáriak, sem Ortega vagy Santa Anna pártjai részéről.

Az ujjorki municipalitás és a demokrata egyesület erőlyesen tiltakoztak a canadai feriekre kimondott halálos ítéletek ellen, s kívánják, hogy a kormány a feniek javára beavatkozzék. Jefferson Dawis pöre tavaszra halasztatott el.

A bukaresti hiv. „Monitorul“ egy rendeletet közöl, melyben a kerületi főnökök és alfőnököknek megtiltatik, a küszöbön levő választásokra befolyást gyakorolni.

A „Times“ a pápa legújabb két allocutióját következőleg jellemzi: „A vaticán szólt. A vulcán sokáig szunnyadt, de végre kettős kitörés következett. Mind a két allocutióban kevesebb a harag, mint a bánat; hiszen ilyen a jóakaró és engesztelékeny római udvar nyelve. A pápa megátkozta a bűnt, de megáldja a bűnöst. Fel van háborodva az olasz kormány cselekvései miatt; epesztzi magát a szerzetes zárdák eltörléséért és az egyházi jószágok saecularizációjáért; különösen pedig harczra kel ama törvény undokosága ellen, mely a polgári házasságokat megengedi. Ezek mind olyan bűnök, melyek külföldi időkben Franciaországnak, Belgiumnak, sőt a hü Ausztriának és az ultra katolikus Spanyolországnak is szeméire hányattak; bűnök, melyek tényleg elkövetettek,

bevallattak, s még csak meg sem bánattak, és még is feladásba mentek, vagy talán éppen meg is bocsáttattak. Azonban a mi a havasokon túl megengedhető, az a félsziget elviselhetetlen; a mi a Szajna vagy a Duna partján jóvá hagyatik, az a Pó és Arno partján érvénytelennek nyilvánítatik. A pápa kárhoztat, a pápa tiltakozik, a pápa a vaticán valamennyi meynköveit szórja; de azért az ártatlant a bűnössel nem akarja összekeverni; anathemat kiált az olaszokra, és ugyanazon lélekzetben ama felkiáltásra fakad, mely 1847-ben oly roppant népszerűséget szerzett neki: „Benedite, O Sommo Iddio, l'Italia.“ Világi hatalmára nézve azonban soha sem fog engedni, inkább elvész, vagy a babyloni fogságba üzeti magát. A második allocutióban éppen oly szigoruan ostorozza meg egyik kezével Oroszország gonoszságait, meg a másikkal a béke olajját nyújtja oda a gonosztevőnek. Nekünk (a „Times“ nak) részünkről igen kevés kétségünk van benne, hogy III. Napoleon, minden ráirányzott befolyások és sugallatok daczára, végre is teljesíteni fogja kötelezettségét, s végre hajtani a szeptemberi egyezményt.

A válság órája valóban hatalmasan közeledik. Decz. 17-kére már az utolsó francia csapatok is haza mennek Rómából és a pápa államaiból, s ezzel a szeptemberi egyezmény első része bevégett tény lesz. Mindazon hírek melyek a francia csapatok további ottmaradásáról, Napoleon császárnak Reisach bibornok előtt tett ígéreteiről szárnyaltak, pusztá mendemondáknak bizonyulnak be. Ellenkezőleg Napoleon legközelebb ismételve kijelenté Nigra olasz követ előtt, hogy csapatait haza hívja Rómából, csupán azt kívánja hogy az olasz kormány minden oly eseményt elhárítson, mely talán megnehezíthetné szerződési kötelezettsége teljesítését. Az olasz kormány legújabb magatartása, jelesen a római államadósság átvételeben tanúsított készsége, és a helyeiéről eltávolított püspökök hazatérésének megengedése, elég kezességül szolgál a francia kormánynak, hogy Olaszországban megbízzék és a római kuriát is ösztönözze a kiegyezésre.

Nagy föltűnést okoz a politikai körökben Gladstone ur Rómában mulatása. A volt angol minisztert nem politikai küldetés hozta ugyan ide, mindazáltal hosszas kihallgatáson fogadta a szentatya, és az államtitkár folytonos összeköttetésben áll vele. Mondják, Gladstone azt tanácsolta a pápai kormánynak, hogy vegye számba az elutasíthatlan korviszonyokat s egyezzen ki Olaszországgal, és ez esetre megígérte Anglia gyámolítását.

Florenzából ismét mint elhatározott dolgot írják, hogy a francziák elvonulása után a Sant Angelo erődöt Rómában olasz csapatok fogják megszállani.

B a t t o n y a, nov. 6.

Az „Alföld“ f. évi 176. számában az újdonságok rovatában a mezőkovácsházi agarászatról csak annyit olvastunk, hogy a mezőkovácsházi díjagarászat f. évi november 15-én Mezőkovácsházán fog megtartatni, hogy a tiszteletdíj 100 ft értékű billikom, s hogy a kitűzött térszvény mellett futhat minden agár.

A t. olvasó e rövid értesítésből csak arról tájékozhatja magát, a mi éppen a rövid sorokban megíratott; de nem egyszersmind arról, ha ezen agarászatnak van-e tartósabb alapja, terjed-e az nov. 15-én is tul, s van-e érdekőbb célja? stb.

És mert lehetnek és vannak, kik a testet edző, ügyességet adó pusztá vadászatot tul az ily mulatságokban még mást is keresnek, elmondom röviden, hogy Csanádmegyében, székhelylyel Mezőkovácsházán agarászegylet alakult, s hogy ezen egyletnek van tartósabb alapja, és így természetesen érdekőbb célja is.

Csanádmegyében az agarászegylet eszméje nem éppen mai; felmelegítették azt egyesek hosszabb idő óta többször, de mert egész ekkorig a szervező erő ki nem fejtetett, eredmény nélkül maradt. — Folyó évi oktoberhó elején a kovácsházi kincstári pusztá egyik haszonbérője a tevékeny Thaisz Péter ur tanyáján az ügy által érdekelt többen összejövén, s pedig a megyének legtöbb részéből, az egylet megalakulását elhatározták, ennek elnökéül pedig Csanádmegye 1848-ki alkotmányos főispánját, Návy Tamás urat választották meg.

Állapodjunk meg e névvel. — E név tulajdonosa Csanádmegye legtekintélyesebb embere. — A tekintélyt nem a birtokban értem, hanem a tulajdonokban, az élet azon mozzanataiban, melyek a közügyekben, a közjóban s a társadalom terén nyilvánulnak. Návy Tamást ösmerte e megye már 1848 előtt, ösmerte nem csupán mint a megye legelőkelőbb családjának fiát, hanem mint oly egyént, ki mint szabadelvű ellenzéki a conservatívek ellenében erőt birt és tudott kifejteni, s a megye közéletét korigényelte szellemre ébreszteni. Ó szép magyar hazánk önállóságát, függetlenségét, a nemzet egyenjóságát, és így a teljes alkotmányos életet vallyán programmjául, emelkedett 1848-ban főispáni méltóságra. — Híven elveihez viselte a reá is nehezedő, s a még csak nemrégiben enyhített sujtólásokat. — 1861-ben is mint képviselő a szabadság egyik bajvivójaként állotta helyét. Azóta a közügyekben ugyan ritkábban, de a hol azt elveinek feláldozása nélkül tehette, mindenkor részt vett; azóta tevékenysége inkább a társadalmi téren s jótékonyágban határozódik.

Nem kívánván azonban itt e férfinak életrajzát adni és nem bokros érdemeit mindenben elszámolni, tárgyunkra térek át, s a fentebbiek röviden csak azért jöttek itt emlékezősbe, hogy kitűnjék, mikép bármely oly társulatnak, melynek élén Návy Tamás áll, nem lehet, hogy alapja és érdekőbb célja ne legyen. És így áll ez az említett agarászegylet is.

A mezőkovácsházi ezen agarászegylet egyelőre 6 esztendőre alakult meg. Tagjai ekkorig is meglehetősen számmal vannak, s úgy látszik napról napra még a szomszéd megyékből is szaporodnak. — Évdíj minden tag 10 frtot fizet. Az érdemdíjon tul megmaradt összeg tőkésítettik, takarékpénztárba tétetik, s az egylet többsége határozandja meg, hogy ezen tőke annak idején minő jótékony célra fordíttatik.

Szabályait nem bírván, azokat minden részben nem ösmertethetem; de általán megírhatom, hogy az egylet bár magán természetű, egészen népszerű s nem zárt alapon nyugszik, s így kíván működni.

Látni a fentebbiekből, hogy az egylet célja a vadászatot s mulatságot tul a jótékonyág. S mert lehetetlen, hogy ily vadászati alkalmaknál a nemes faj lovak ténylezők ne tekintessenek, az egylet másik, és pedig nagy tekintetbe veendő célja: ösztönzés a ló nemesítésére; — de mert ez ismét a gazdaság egyik ágához tartozik, az agarászegyletnél nem téveszthető szem elől a gazdaság, s ebből folyólag a gazdasági egylet nagy horderejű eszméje, mint a gazdaságnak szerves előmozdítója.

Csanád megyének közönsége emlékezni fog, hogy 1862-ben éppen ezen egylet elnöke Návy Tamás ur által az egész megye értelmesei és gazdái Battonyára értekezletre hívtattak volt össe, mellynek tárgya gazdasági egylet alakítása volt; — hogy a tanácskozmánynak akkor eredménye nem lett, annak lehet tulajdonítani, hogy az előtagozott vélemények egy egyszeri, pár órai értekezletben össze egyeztetetők nem voltak, s hogy később a ránk következett mostoha esztendő az egylet létesítését komolyan megakadályozták.

Eszme, s az egy vagy más tárgy feletti netán elágazó vélemények összehozása csak is a gyakori társas összejövetelek által történhetvén, az egylet egyik föltétele a társiaság. — Mit az egyenes cél létesítését törekvő értekezletek nem érvényesíthetnek, sokszor és leggyakrabban érvényesítik azt a társas körök, a hol a tárgy nem eltérhetlenül kitűzött, hanem barátilag vittatik meg, s megérleltetik, a hol az ige játszva testesítettik. — S itt hisszük a Csanád megyei gazdasági egylet csiráját is rejteni.

A mezőkovácsházi agarászegyletnek tehát nemes feladata lévén, hinni kell, hogy azt különösen Csanád megyeiek szívesen üdvözlik, s annak mennél könnyebb fenállhatásához segédkezet nyujtani sietendnek.

Még igen sokat lehetne e kezdő egyeletről írni, s általán a fentebb mondottakat bővebben kifejteni; de mert nem lehet ezen becses lap hasábjait e tárgynál ez alkalommal hosszasan és tovább igénybe venni, bezárom soraimat azon ohajtással, hogy a jó mag jó földre találjon s jó gyümölcsöt hozzon.

—y—

Elmékedés a hazai tanügyről.

XIV.

Alkalmast találkozik az övével értekező urnak észjárása. Megértettük fenntebb, mily alaposan okadatolá azt, hogy a parochialis iskolák nem fedezhetik egy nemzeti újjászületés alapjául szolgáló országos növelésnek életszükségeit; most az iránt hallgassuk ki, miért idegenkedik attól, hogy a tanügy egészen a kormány gyámokodása alatt álljon. A már felhozott igazságok erejét még a következőkkel támogatja.

„A tanügy nem oly természetű, hogy a parlamentári országlási rendszerben egymást felváltó pártkormányok ellenkező irányainak veszély nélkül alávethető legyen; mert azon mozgató erők, melyek a pártkormányok működéseit irányozzák, szoros értelemben politikaiak szoktak lenni, — az oktatásügy pedig, mint mondók, nem ilyen, hanem társadalmi és egyetemes emberi ügy, mely a politikai tekinteteknek alárendeltetését nem tűri.“ — (Azaz: nem szabad a nevelésügyet koczkajátokra kitenni, hogy t. i. egy szabad elvű kormány elrendelje ide vonatkozólag, mit legjobbnak itél önmaga szempontjából; aztán ez leléptetvén, előáll az ellenpárt, a hátrafelé erőlködők reactionarius felekezete, s majd ugyanazon hatalomszóval megsemmisítve a multnak alkotásait, ugyancsak saját szempontjából legjobbnak itél tanrendszert sőt kézikönyveket fog az iskolákra parancsolni. Egyik közmondásunk szerint: a kit a kigyó megmarta, a gyiktól is fél. Hagyjuk abba a hazai példákkal világosítást, — kísérjük figyelemmel az értekezőt).

Bármint mondjanak is az állam mindenhatóság emberei, kik az államon kívül semmi társadalmi körületet el nem ismernek, s az össe társadalomnak az államban felolvasását kívánják: azok, kik a polgárban az embert is látják, mindenkor vallani fogják, hogy az oktatásügy nem mint bizonyos állam tagjait, hanem első sorban mint e m b e r e k e t érdekel bennünket.“

„Ha valakinek adva volna a jövő titokteljes fátyla alá pillanthatni, az aligha meg nem győződne, hogy az államélet a közel jövőben, nem lesz a béke és testvériség nyugalmas szinpadá. Ha tekintetbe vesszük azon viharos politikai szenvedélyeket, melyek jelenleg az európai népek kebelében fenyegetőleg forronganak, s csak a perczet várják, melyben kitörhessenek, nem hallják-e szellemi füleink a népek harci riadásának előhangjait? Az örök béke álmodozói hihetik talán, hogy azon nagy politikai kérdések megoldásánál, melyek jelenleg terhes felhők gyanánt függenek Europa felett, tintánál egyéb folyini nem fog; de a kik elfogulatlanul látnak, azok azon véleményben lesznek, hogy egy állam sem biztos a felől, miszerint a legvésebb küzdelmeknek kitéve nem lesz, midőn majd nemhogy a tanügyről gondoskodni rá érne, hanem az önfentartási ösztön szavának engedve, végső erejét lesz kénytelen védelemre és harcra összeszedni.“

(Folytatása következik.)

Utolsó posta.

Konstantinápoly, nov. 7. Candiában Petiada mellett három ütközet volt. A spakiotáknak mind a 33 főnöke meghódolt. A fölkelés be van végezve. A fölkelésben résztvett görög alattvalók visszatérnek Görögországba. — Mint hírlík, Akiff basa fog kineveztetni Candia kormányzójává, Newres basa a sultán első kamarásává neveztetett ki.

Berlin, nov. 7. A „Prov. Corr.“ írja: Azt hitték, hogy b. Beust-nak ausztriai külügyminiszterré kineveztetése az Ausztria és Poroszország közti viszonyokat meg fogja nehezíteni. A bécsi cabinetnek legutóbbi biztosításai épen nem igazolják ezen felfogást. — Poroszország jelenlegi állása oly biztos alapokon nyugszik, hogy a porosz politika további menete személyes vélemények vagy törekvések által többé nem gátolható. — A „Prov. Corr.“ csupán azokat kívánja inteni, a kik netán rávenni hagynák magukat, a német ügyekben végérvényűleg bevégzett törekvések újrafölvételére. Egy ilyes kísérlet arra fogná Poroszországot ösztönözni, hogy a nemzeti művet annál gyorsabban végezze be.

Vegyes tudósítások.

* Az 1864. és 1865-ik évi selyemtenyésztési jutalmakból részesített selyemtenyésztők: A r a d m e g y é b e n: P é c s k á n: Mosonyi Sándor 40 ft., Misurta János 40 ft., Tury Francziska 40 ft., Mikácsik György 20 ft., Rác Ferencz 20 ft., Paulik Ferencz 8 ft., Rubes István 8 ft., Bralóni Anna 8 ft. — P a u l i s o n: Nagy Zoltán 50 ft. B e k é s m e g y é b e n: S z a r v a s o n: Jancovics István ev. lelkész 150 ft. — C s a n á d m e g y é b e n, M a k ó n: Patskó János 5 ft.

* November 1-én — írják N. Szebenből — mentek végbe az ottani communitás kiegészítésére elrendelt választások. Hosszu idő óta a magyar alkotmányos szempontokból kiinduló, ugynevezett „fiatal szász párt“ csak a választások alkalmával vívott ki meglehetősen győzelmet a bécsi centralizáló párttörökkel coquetirozó ottani burocrata párt fölött. — A választás eredménye nagy részben a magyar érzelmi párt előnyére ütött ki, és így bátran remélhetni, hogy az ottani communitás határozatait ezen túl az eddigőtől különböző, a magyar nemzettel testvérisülős szellem fogja átlengeni.

* A jövő évi ujonczozást illetően a pesti várostanács azon rendeletet vette a m. k. helytartótanács részéről, hogy az arra vonatkozó munkálatokat azonnal vegye foganatba. Ujonczozás alá szolítandók minden 1846, 1845, 1844, 1843 és 1842-ben született ifjak.

* Az „Augsb. Allg. Ztg.“ írja: Kossuth Lajos Bolognába érkezett azon meghatalmazással, miszerint, mint az emigránsok feje, a magyar legio felosztására vonatkozó határozatokat jelentse ki. A teljes felosztás jövő febr. vagy márczius havában lesz bevégezve. Az olasz kormány a legionisták szolgálatát tőle telhetőkép igyekszik megjutalmazni — erre nézve három osztályt állít fel: az 1860 óta szolgáló, — az 1862-dik reorganisatio óta szolgálatba lépett és a legközelebbi háboruban ujonnan szolgálatba lépett legionistákat. Ez utóbbiak félévi szoldot kapnak és Olaszország megígéri, hogy tőle telhetőkép közbenjár az egyesek büntetésmentesen leendő visszajövetésében. Az egyes határozatok közzététele után elbuzsított Kossuth a legioktól, melyek valóban utoljára léptek ki lobogó zászlóikkal.

* A „Memorial Dipl.“ szerint a francia kormány Magyarországon sok pénzt hoz a lakosság közt forgalomba, minthogy itt jelentékeny lóvásárlásokat eszközöltet, hogy lovasságát gyorsan lovakkal ellássa.

Válasz Káldi Gyula színházi karmester urnak.

II. Káldi Gyula ur mindenekelőtt az operáról szólott, valószínűleg nem csak azért, mert tulajdonképp csak az érdeklőit, hanem azért is, mert igazgatója eddigelé arra fektetett a fősúlyt a dráma rovására. Mi megfordítottuk a tételt, s levelének operát illető részére most irunk választ. Ugy látszik, Káldi ur azt hiszi, hogy aki nem karmester, zenetanító, vagy énekes, az nem birhat kellő fogalommal a zenéről, és még kevésbé irhat róla. De legyen nyugodt. Igaz, az „Alföld“ operai referense sem Bartalus, sem Czeke, sem Scudo, de Aradon mindenesetre a legkiválóbb zeneértők közé tartozik, a ki e tekintetben sokat látott, tapasztalt és tanulmányzott s épen ily czéltől Europa legtöbb székvárosát meglátogatta. De itt beszélte magát referensünket Káldi ur támadásaira:

Azt állítja karmester ur, — ugymond, — hogy a staccato énekmodor a férfi hangnál elő nem fordul stb. Ajánljuk erre nézve L a m b e r t i milanoi énektanárnak az ének módszeréről szóló művét elolvasásul, melyben, midőn a pontozott hangjegyek énekléséről értekeznek, és pedig beleértve mind a férfi, mind a női hangokat, körülbelül ezeket mondja: A szakgattottan pontozott hangjegyeket allo staccato kell énekelni, és hogy azok gömbölydedsége a piano mellett megmaradjon, azokat összekötve (legato) egy lélekzettel kell leénekelni. — Különben, ha

kételkedik a karmester ur, kérdezzen meg bármily jelesebb o l a s z énektanárt, és e tárgyban kellő fölvilágosítást nyerend. Nagyon csalódik továbbá karmester ur, ha azt hiszi, hogy nem tudjuk, mi az marquirozott ének. Minden jámborságunk daczára igen finom különbséget tudunk tenni a marquirozott és allo staccato énekmodor között; hanem, hogy karmester ur ez utóbbit figyelmén kívül hagyta, az erősen volt észrevehető T r a v i a t a előadásánál, hol a második fölvonásbeli duettben ugyancsak erősen marquirozottan énekelte a barytonnal azon részt, hol ez Violetát gyengéden figyelmeztette, hogy az ifju kornak örömei mulandók, és így a hatást egészen eltéveszté, pedig épen itt szükséges az allo staccato piano énekmodor, mint ezt több jeles olasz énekművésztől így előadva énekelni hallottuk, ugy hozván ezt magával mind a szövegre irt hangjegyek, mind pedig az egész jelenet minősége. Midőn Káldi ur nagy tudákoskodással bírálatainkat megtámadá, valóban csak mosolyognunk kellett, mert épen ez által még saját szegénységi bizonyítványát is írta. Különben legyen meggyőződve karmester ur, hogy mi bírálatainkat sem rokon-, vagy ellenszenvből, sem fölületesen nem írjuk, hanem írjuk azon szándékkal, hogy az illető tagokat hibáikra és gyengéikre figyelmeztetve, ezeket javítsuk és oktassuk. Egyébiránt minden gyenge és rosz operai előadásnál az első vád különösen vidéken a karmestert illeti, mert énekmesterek, művezetők és jeles példák hiában a karmester kötelessége a vezetése alatt levő egyéniségeket; különösen az ének gyakorlati és kiviteli részére figyelmeztetni; Káldi ur fordítsa figyelmét erre s a nagyon is megkívántató és szükséges próbákra, de ne erőlködjék a torzsalkodás tollát szoritani karmesteri pálcza helyett ujjai közt, mert az kezében könnyen doronggá válhatik.

Tetszett Káldi urnak idézni. Mi is ugyanazon czikkből idézzük a következőket: „A kritika a szellem légtörék tisztító villanyfolyama, mig a közönség dusan viruló mezőség, melynek hajtásai megfijodnak általa s uj fejlődésnek indulnak. Innen van, hogy az önálló kritika fegyvere, hivatása öntudatában mit sem törődve a használhatlan, vagy merev esemeték sorsával, feltartóztatlanul nyesi azokat, s ápolja, terjeszti az olyakat, melyek életet illatot lehelnek s melyek egész nemzedékek fölvirágzásának törzsét képezik. A közönségnek sokszor öntudatlan ellenzékével nem törődik még akkor sem, midőn e miatt lenézés, kigunyolás, vagy épen keresztfeszítésre számolhat.“

Egyébiránt még kijelentjük, hogy alig egy pár tagot, kik átgondolják szerepeiket, leszámítva, az operai társaság is oly gyenge, hogy Follinus urnak is ennél mindig jobb társasága volt. Nem értjük tehát, minek az ily kihívó hang, minőt Káldi ur is tanusítani jónak látott?

73 53 86 35 18.

Távirati tudósítás

a bécsi börzéről 1866. november 8 án.

5% Metalliques	59 30	Hitelintézet	150 50
Nemzeti kölcsön	66 25	Váltó Londonra	128 25
1860. évi kölcsön	79 25	Ezüst	127 25
Bankrészevény	71 3.—	Arany	6 11

Felelős szerkesztő: Környei János.

H I R D E T É S E K.

LEGNAGYOB B VÁS ZONRAKTÁ R
gyári ár mellett **Wallfisch Ch. és fiainál.**

SPITZER JAKAB és FIA

tisztelettel értesítik a t. cz. közönséget, hogy **posztó és divatáru kereskedésüket**, mely már 30 év óta szerencsés volt a közönség bizalmát birni, most **ujonnan épített saát házukban**

főtér 14. sz. alatt

(a sz.-háromság-szobor átellenében)

nyitották meg.

Ezen minden kényelemmel berendezett új üzleti helyiség, mely **átalánvéve a legujabb bel- és külföld leghiresebb gyáraiból** szállított árukkal és pedig:

posztó, gyapju, selyem és vászon-árukkal

a leggazdagabban el van látva, hozzávéve azon buzgalmat, melyet fennállásunk óta t. vevőink **kielégítetése érdekében** tanusítottunk, a t. cz. közönségnek annál nagyobb biztosítékot nyujt, miután mi valóságos b. csavágyunknak tartjuk a **legszigorubb soliditást** ezen új üzlethelyiségben is megtartani.

Ennélfogva ajánljuk a **leggazdagabb választékot posztó, gyapju, vászon-árukból és asztalneműekből**, valamint a divat- és selyemkelmék legujabb czikkeiből, mind hölgyek, mind urak számára. — Azon kellemes reménnyel kecsegtetjük magunkat, hogy a nagyrabecsült közönség minket annyira **megtisztelő bizalmát** jövőre sem vonakodván meg, számos megrendelésével fog szerencséseltetni.

Különös tisztelettel

Spitzer Jakab és fia.

Árverés.

Boldogult Juhász József új-aradi ácsmester ur hagyatékához tartozó borok u. m.:

24 akó paulisi 1862. évi termés veres,
10 „ „ 1862. „ „ bakator,
10 „ magyarádi 1863. „ „ és
10 „ kuvini 1863. évi fehér borok, ugy szinte 150 mérő tiszta buza folyó 1866. évi november 13-án Uj-Aradon a 296. sz. a. hegyatéki háznak pinczejéből nyilvános árverés után a legtöbbet ígérőnek kész pénz fizetés mellett lesznek eladandók.

Poitsek Károly és Mártini József,
mint gondnok.

Egy vidéki családhoz kerestetik 3 leánykához

egy nevelő,

ki a magyar és német nyelvet tökéletesen birja mindenféle női kézimunkákkal.

Bővebben értekezhetni helyben magyarutca 1 ső szám alatt.

Dr. Chorin Ferencz

ügyvédi irodáját

november 6-kától a színház épület 1-ső emeletébe tette át.